



Sylabus na rok akademicki: 2020/2021														
Cykl kształcenia: 2019/2020 – 2024/2025														
Opis przedmiotu kształcenia														
Nazwa modułu/przedmiotu	ANATOMIA KLINICZNA						Grupa szczegółowych efektów kształcenia							
							Kod grupy			Nazwa grupy				
							A			Nauki morfologiczne				
Wydział	Lekarski													
Kierunek studiów	lekarski													
Jednostka realizująca przedmiot	Zakład Anatomii Prawidłowej													
Specjalność	nie dotyczy													
Poziom studiów	jednolite magisterskie X* I stopnia <input type="checkbox"/> II stopnia <input type="checkbox"/> III stopnia <input type="checkbox"/> podyplomowe <input type="checkbox"/>													
Forma studiów	X stacjonarne X niestacjonarne													
Rok studiów	II					Semestr studiów:		X letni						
Typ przedmiotu	X obowiązkowy <input type="checkbox"/> ograniczonego wyboru <input type="checkbox"/> wolnego wyboru/ fakultatywny													
Rodzaj przedmiotu	<input type="checkbox"/> kierunkowy X podstawowy													
Język wykładowy	X polski <input type="checkbox"/> angielski <input type="checkbox"/> inny													
* zaznaczyć odpowiednio, zamieniając <input type="checkbox"/> na X														
Liczba godzin														
Forma kształcenia														
	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytoryjne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie (Czas pracy własnej studenta)	E-learning (EL)
Semestr zimowy:														

Kształcenie bezpośrednie (kontaktowe)																			
Kształcenie zdalne synchroniczne																			
Kształcenie zdalne asynchroniczne																			
Semestr letni:																			
Kształcenie bezpośrednie (kontaktowe)				15															
Kształcenie zdalne synchroniczne				15															
Kształcenie zdalne asynchroniczne																			
Razem w roku:																			
Kształcenie bezpośrednie (kontaktowe)				15															
Kształcenie zdalne synchroniczne				15															
Kształcenie zdalne asynchroniczne																			
Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)																			
<p><b>C1.</b> Przypomnienie elementów podstawowej budowy anatomicznej i topografii narządów wykorzystywanych w podstawowym badaniu fizykalnym pacjenta.</p> <p><b>C2.</b> Wskazanie wzajemnych powiązań topograficznych i funkcjonalnych poszczególnych narządów, warunkujących występowanie najczęstszych chorób człowieka oraz interpretację wynikających z tych zależności objawów.</p> <p><b>C3.</b> Zapoznanie studentów podstawowymi elementami różnicowania prawidłowych i nieprawidłowych struktur anatomicznych w przyżyciowych badaniach diagnostycznych (RTG, USG, TK, MRI). Zapoznanie z podstawami techniki ultrasonograficznej oraz z anatomią ultrasonograficzną łatwo dostępnymi badaniami narządów tj.: ślinianka, tarczyca czy wątroba</p>																			
Macierz efektów uczenia się dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć:																			
Numer efektu uczenia się przedmiotowego	Numer efektu uczenia się kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi										Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się (formujące i podsumowujące)			Forma zajęć dydaktycznych  ** wpisz symbol				
W 01	A.W1	-zna mianownictwo anatomiczne oraz podstawy terminologii klinicznej w języku polskim i angielskim.										<b>Zaliczenie:</b> Test wielokrotnego wyboru złożony z 30 pytań, zawierający pytania			CN				
W 02	A.W2	-zna budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym, czynnościowym i klinicznym.																	

W 03	<b>A.W3</b>	-analizuje wzajemne zależności topograficzne i funkcjonalne między narządami z uwzględnieniem związku pomiędzy budową ciała a zagadnieniami klinicznymi.	anatomiczne oraz sytuacje kliniczne wiążące wiedzę anatomiczną z zagadnieniami klinicznymi
U 01	<b>A.U3</b>	-umie zlokalizować narządy wewnętrzne człowieka. Potrafi palpacyjnie określić i zbadać podstawowe elementy kostne i mięśniowe.	
U 02	<b>A.U3</b>	-wyjaśnia anatomiczne podstawy badania przedmiotowego.	
U 03	<b>A.U3</b>	-umie rozpoznać zmiany w budowie anatomicznej narządu odbiegające od prawidłowej budowy.	
U 04	<b>A.U4</b>	-wnioskuje o relacjach między strukturami anatomicznymi na podstawie przyżyciowych badań diagnostycznych w szczególności z zakresu radiologii (szczególnie USG)	
U 05	<b>A.U5</b>	-student posługuje się w mowie i piśmie terminologia anatomiczną i podstawami terminologii medycznej.	

\*\* WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM – ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw:

Wiedza: 4

Umiejętności: 4

**Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):**

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	15
2. Godziny w kształceniu zdalnym (e-learning)	15
3. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	15
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	45
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	1,5
Uwagi	

**Treść zajęć:** (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty uczenia się)

**Wykłady**

Nie dotyczy

**Seminaria**

Nie dotyczy

**Ćwiczenia niekliniczne-CN**

**ANATOMIA KLINICZNA**  
**II rok. Wydział Lekarski 2020 /2021**  
**Semestr 4 /letni/**  
**Ćwiczenia**

**1. Badanie fizykalne – aspekty anatomiczne (2h) :** Sposoby badania wstępnego pacjenta własnymi zmysłami: wzroku, słuchu, węchu, dotyku. Badanie oglądaniem, osłuchiowaniem, opukiwaniem, palpacją. Punkty kostne szkieletu wykorzystywane w badaniu pacjenta. Linie orientacyjne tułowia: klatki piersiowej i brzucha. Okolice ciała: głowy, szyi, tułowia, kończyn górnych i dolnych.

**2. Układ oddechowy (2h):** jama nosowa, zatoki przynosowe, gardło, krtań, tchawica, oskrzela, płuca. Opłucna, jama opłucnowa i jej zachyłki. Aspekty anatomiczne wybranych chorób układu oddechowego/odma, niedodma, nowotwór złośliwy krtani i nowotwór złośliwy płuc/. Anatomiczne aspekty badania jamy ustnej, tonsillektomii, konikotomii, tracheotomii, punkcji opłucnowej.

**3. Układ krążenia - serce (2h):** holotopia, skeletotopia, syntopia serca. Zastawki serca – funkcja, wady zastawkowe, tony serca. Miejsca osłuchiwania zastawek serca. Najczęstsze wady wrodzone serca – otwór owalny, tetralogia Fallota, zespół hipoplazji lewego serca. Rozrusznik serca w aspekcie anatomicznym – lokalizacja, miejsca wprowadzania elektrod. Koronarografia – anatomiczne aspekty badania. Pomostowanie aortalno-wieńcowe – anatomiczne aspekty zabiegu operacyjnego.

**4. Układ krążenia - naczynia (2h):** Wielkie naczynia klatki piersiowej i jamy brzusznej. Wady wrodzone: koarktacja aorty, przetwarty przewód tętniczny. Nadciśnienie tętnicze – aspekty anatomiczne. Zwężenie tętnicy szyjnej – aspekty anatomiczne związane z leczeniem zabiegowym. Zwężenie tętnicy nerkowej – anatomiczne aspekty związane z leczeniem zabiegowym. Miażdżyca zarostowa kończyn dolnych – anatomiczne aspekty leczenia. Tętniaki naczyń obwodowych (bez CUN) – aspekty anatomiczne.

**5. Układ pokarmowy I (2h):** jama ustna, przełyk, żołądek, jelito cienkie, jelito grube. Otrzewna, stosunki otrzewnowe. Jama brzuszna – okolice, badanie, przepukliny. Aspekty anatomiczne chorób narządów układu pokarmowego (choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, perforacja jelita cienkiego/grubego). Anatomiczne aspekty appendektomii. Dostępny operacyjny w zakresie jamy brzusznej. Kolonoskopia i gastroskopia – aspekty anatomiczne.

**6. Układ pokarmowy II (2h) ślinianki, wątroba, trzustka oraz odbytnica:** Aspekty anatomiczne wybranych chorób ślinianek, trzustki i wątroby. Nadciśnienie wrotne. Anatomiczne aspekty ostrego i przewlekłego zapalenia trzustki. Nowotwory wątroby i trzustki. Drogi przerzutów. Żylaki odbytu aspekty anatomiczne. Rektoskopia aspekty anatomiczne.

**7. Układ moczowo-płciowy I (2h) :** nerki, moczowody, pęcherz moczowy, gruczoł krokowy. Cewka moczowa męska i żeńska. Aspekty anatomiczne przerostu gruczołu krokowego. Cewnikowanie dróg moczowych. Nefrektomia – dostępny chirurgiczne. Kamica nerkowa.

**8. Układ moczowo-płciowy II (2h) :** jądra i jajniki, jajowód, macica, pochwa, gruczoły opuszkowo-cewkowe/ gruczoły przedsionkowe większe, narządy płciowe żeńskie zewnętrzne. Zaburzenia erekcji – aspekty anatomiczne.

**9. Ciąża i poród w aspekcie anatomicznym (2h).**

- 10. Głowa i szyja (2h)** : Narządy zmysłów: wzroku, słuchu, węchu, smaku. Nerwy czaszkowe – sposoby badania. Czaszka i opony. Mózgowie i ośrodki korowe. Tarczycyca i węzły chłonne – badanie.
- 11. Centralny układ nerwowy (2h)**: Anatomia CUN w obrazach TK oraz MRI. Krwawienie nadwardówkowe, podwardówkowe, podpajęczynówkowe i śródmózgowe. Aspekty anatomiczne miażdżycy naczyń mózgowych oraz tętnic szyjnych i kręgowych. Udar niedokrwienny CUN Aspekty anatomiczne chorób neurodegeneracyjnych. Wybrane dostępy operacyjne do dołów czaszki.
- 12. Kończyna górna i dolna (2h)** : kości, stawy, mięśnie, nerwy, naczynia – badanie. Ruchomość bierna i czynna w stawach. Badanie tętna i RR na kończynach. Anatomiczne aspekty wybranych urazów kończyn.
- 13. Kręgosłup (2h)** : Krzywizny, dyskopatie, osteoporoza – powikłania. Rdzeń kręgowy – nerwy obwodowe. Opony rdzenia – anatomiczne aspekty znieczuleń nad- i podoponowych.
- 14. Zapoznanie z podstawami fizycznymi ultradźwięków.** Omówienie podstaw fizycznych zjawiska dopplera. Zapoznanie z budową różnych typów aparatów ultrasonograficznych.**Omówienie zagadnień zaliczeniowych. Test zaliczeniowy. (2h)**
- 15. Pokazowe badanie ultrasonograficzne szyi i jamy brzusznej. Omówienie pytań i wyników testu. Test zaliczeniowy – II termin. (2h)**

Inne

**Literatura podstawowa:** /nie więcej niż 3/

1. Keith L. Moore, Arthur F. Dalley, Anne M.R. Agur ANATOMIA KLINICZNA MOORE'A TOM I-II, Wyd Medpharm 2017, ISBN: 978-83-7846-067-1
2. Peter Banholzer, Julia Banholzer ULTRASONOGRAFIA BASIC, Wyd Urban and Partner, 2014, ISBN: 9788376099026

**Literatura uzupełniająca i inne pomoce:** /nie więcej niż 3/

1. Abrahams P, Spratt J.D, Loukas M., van Schoor A.N. POLSKO-ANGIELSKI ATLAS ANATOMII KLINICZNEJ. Wyd. Edra Urban and Partner 2016, ISBN 978-83-65373-83-0

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Sale prosektoryjne i sala wykładowa.

- Zwłoki ludzkie, preparaty mokre: kończyn, tułowia, narządów wewnętrznych, mózgowie.
- Szkielety ludzkie, kości czaszki, poszczególne kości szkieletu.
- Modele anatomiczne.
- Plansze, plakaty anatomiczne.
- Aparat ultrasonograficzny.
- Zdjęcia RTG, RM, TK. Obrazy USG. Rzutnik multimedialny. Monitory TV.

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

1. Obowiązkowa obecność na wszystkich ćwiczeniach.
2. Uzyskanie co najmniej 16 prawidłowych odpowiedzi w 30-pytaniowym teście zaliczeniowym.
3. W przypadku nieobecności na 1 ćwiczeniu (z winy studenta lub z powodu dnia rektorskiego lub dziekańskiego) student musi przygotować esej (minimum 4000 znaków) na wybrany przez prowadzącego temat z zakresu zagadnień związanych z ćwiczeniem na którym student był nieobecny.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę, kryteria i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go

zdać, a także kryteria na poszczególne oceny) UWAGA! Warunkiem zaliczenia przedmiotu nie może być obecność na zajęciach

<b>Ocena:</b>	<b>Kryteria zaliczenia przedmiotu na ocenę:</b>
Bardzo dobra (5,0)	Uzyskanie 29-30 punktów na kolokwium zaliczeniowym (osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia obejmujących wszystkie istotne aspekty nauczania)
Ponad dobra (4,5)	Uzyskanie 27-28 punktów na kolokwium testowym zaliczeniowym (osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia obejmujących wszystkie istotne aspekty z niewielkimi błędami lub nieścisłościami)
Dobra (4,0)	Uzyskanie 23-26 punktów na kolokwium testowym zaliczeniowym (osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia z pominięciem niektórych mniej istotnych aspektów)
Dość dobra (3,5)	Uzyskanie 21-22 punktów na kolokwium testowym zaliczeniowym (osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia z pominięciem niektórych istotnych aspektów lub z istotnymi nieścisłościami)
Dostateczna (3,0)	Uzyskanie 16-20 punktów na kolokwium testowym zaliczeniowym (osiągnięcie minimalnych zakładanych efektów kształcenia pozwalających na zaliczenie przedmiotu)
<b>Kryteria zaliczenia przedmiotu na zaliczenie (bez oceny)</b>	
zaliczenie	Nie dotyczy Wydziału Lekarskiego

<b>Ocena:</b>	<b>Kryteria oceny z egzaminu:</b>
Bardzo dobra (5,0)	
Ponad dobra (4,5)	
Dobra (4,0)	
Dość dobra (3,5)	
Dostateczna (3,0)	

<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot:</b>	<b>Katedra Morfologii i Embriologii Człowieka Zakład Anatomii Prawidłowej</b>
<b>Adres jednostki:</b>	<b>ul. Chałubińskiego 6a</b>
<b>Numer telefonu:</b>	<b>71 784 13 31</b>
<b>E-mail:</b>	<b>bozena.kurc-darak@umed.wroc.pl agnieszka.perlicka-lukaszun @ umed.wroc.pl</b>

<b>Osoba odpowiedzialna za przedmiot (koordynator):</b>		<b>dr Zygmunt Domagała</b>		
<b>Numer telefonu:</b>		<b>71 784 13 31</b>		
<b>E-mail:</b>		<b>zygmunt.domagala@umed.wroc.pl</b>		
<b>Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:</b>				
Imię i nazwisko:	Stopień / tytuł naukowy lub zawodowy:	Dyscyplina naukowa:	Wykonywany zawód:	Forma prowadzenia zajęć:
<b>Zygmunt Domagała</b>	dr/adiunkt	Anatomia	nauczyciel akademicki	ćw.
<b>Krzystian Porwolik</b>	dr/u.c.p.	Anatomia	nauczyciel akademicki	ćw.
<b>Michał Porwolik</b>	dr/st.wykl.	Anatomia	nauczyciel akademicki	ćw.
<b>Jacek Ciach</b>	lek.,mgr inż./asystent	Anatomia	nauczyciel akademicki	ćw.
<b>Sławomir Woźniak</b>	dr/adiunkt	Anatomia	nauczyciel akademicki	ćw.
<b>Krzysztof Eicke</b>	lek./asystent	Anatomia	nauczyciel akademicki	ćw.
<b>Danuta Biegańska-Dembowska</b>	dr/wykl.	Anatomia	nauczyciel akademicki	ćw.
<b>Agnieszka Pinkowska</b>	lek./asystent	Anatomia	nauczyciel akademicki	ćw.
<b>Romualda Wojczys</b>	dr/adiunkt	Anatomia	nauczyciel akademicki	ćw.
<b>Patrycja Sputa-Grzegorzka</b>	lek./asystent	Anatomia	nauczyciel akademicki	ćw.

**Data opracowania sylabusa**

20.09.2020

**Imię i nazwisko autora (autorów) sylabusa:**

dr Zygmunt Domagała

dr Bożena Kurc-Darak

**Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia**

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu  
Katedra Morfologii i Embriologii Człowieka  
ZAKŁAD ANATOMII PRAWIDŁOWE  
p.o. kierownik

dr Zygmunt Domagała

**Podpis Dziekana wydziału zlecającego przedmiot:**

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu  
WYDZIAŁ LEKARSKI

Prodziekan ds. kształcenia na kierunku lekarskim

dr hab. Irena Kustrzeba - Wójcicka, prof. nadzw.  
(2)